Вплив принципів Нової української школи на формування особистості учня.

Сьогодні наша зустріч відбувається в умовах, коли кожне слово «виховання», «цінність» та «майбутнє» набуло абсолютно нового, екзистенційного змісту. Модернізація освітнього простору в рамках Нової української школи збіглася в часі з найважчими випробуваннями для нашої держави. Воєнний стан не просто вніс корективи у плани роботи класних керівників — він повністю змінив архітектоніку виховного процесу.

Якщо раніше, на етапі впровадження Концепції НУШ, ми говорили про формування компетентностей для благополучного, європейського майбутнього, то сьогодні ми формуємо особистість, яка має вистояти, зберегти ментальне здоров'я, ідентичність та стати основою відновлення країни. Вплив принципів НУШ на учня перестав бути суто теоретичною траєкторією розвитку; сьогодні — це інструмент життєстійкості (резильєнтності) та національного виживання.

Головна мета виховної діяльності класного керівника в цих умовах — не просто адаптувати підлітка до реалій, а виховати свідомого, психологічно зрілого громадянина, здатного діяти в умовах невизначеності.

2. Переосмислення базових принципів НУШ крізь призму воєнного стану
Давайте детально проаналізуємо, як саме ключові принципи НУШ трансформують особистість учня під впливом викликів воєнного часу.

Дитиноцентризм як основа психологічної безпеки та гуманізму

В умовах постійного стресу, повітряних тривог та вимушеного переміщення, дитиноцентризм перестав бути просто «повагою до інтересів дитини». Сьогодні це — створення безумовно безпечного психоемоційного простору.

- **Вплив на особистість:** Коли класний керівник ставить на перше місце не академічні показники чи ідеальну дисципліну, а емоційний стан учня, підліток вчиться саморегуляції та емпатії. Формується особистість, яка вміє розпізнавати власні тривоги, не боїться просити про допомогу і, що найважливіше, вчиться співчувати болю інших. Це виховання гуманізму в часи, які провокують жорстокість.

Нова якість національно-патріотичного виховання (Ціннісно-орієнтований підхід)

Концепція НУШ категорично відкидає «шароварництво» та формальний патріотизм. В умовах воєнного стану формування ціннісних орієнтирів відбувається через наскрізний досвід солідарності та співпричетності.

- **Вплив на особистість:** Патріотизм дев'ятикласника чи випускника сьогодні вимірюється не кількістю проведених лінійок, а рівнем його громадянської відповідальності. Учень формується як дієвий патріот. Він усвідомлює свою національну ідентичність не як історичний факт, а як щоденний свідомий

вибір. Ціннісний підхід виховує внутрішній імунітет проти ворожої пропаганди, розвиває медіаграмотність та критичне сприйняття інформації, що є питанням інформаційної безпеки держави.

Педагогіка партнерства як антикризовий інструмент

Взаємодія «учитель – учень – батьки» в умовах війни переросла у формат терапевтичного та оборонного альянсу. Класний керівник став сполучною ланкою для родин, які часто розкидані географічно або перебувають у стані хронічного стресу.

- **Вплив на особистість:** Рівноправний діалог та партнерство руйнують залишки авторитарного мислення в підлітків. Учень бачить у дорослому (вчителеві чи батьках) надійну опору, але водночас вчиться брати на себе дорослі зобов'язання. Це закладає фундамент для формування демократичної культури, де поважають чужі кордони, вміють домовлятися та спільно долати кризи.

Компетентнісний підхід та життєстійкість

Ті навички, які раніше вважалися додатковими, зараз стали базовими для виживання та успіху. Мова йде про критичне мислення, гнучкість, лідерство та емоційний інтелект.

- **Вплив на особистість:** НУШ виховує проактивну особистість. В умовах війни діти звикають швидко приймати рішення в екстремальних ситуаціях, адаптуватися до змішаного або дистанційного навчання, організовувати свій побут та час в умовах блекаутів чи тривог. Формується високий рівень автономності особистості — здатність діяти самостійно, без постійного зовнішнього контролю.

3. Методи та форми виховної роботи в сучасних реаліях

Для того щоб ці принципи реально впливали на особистість учня, класний керівник має використовувати відповідний інструментарій, відмовившись від лекційних методів.

- **Діяльнісний підхід через волонтерство та соціальне проєктування.** Залучення учнів до зборів допомоги, плетіння сіток, організації благодійних ініціатив чи підтримки внутрішньо переміщених осіб є найкращим методом подолання «синдрому безпорадності». Коли дитина діє, вона трансформує свій страх і агресію в конструктивну руйнівну силу для ворога і творчу — для своєї громади. Це виховує активного суб'єкта суспільства, а не пасивну жертву обставин.
- **Інтерактивні форми ментальної підтримки.**
  Використання елементів арт-терапії, занять із психологічної першої допомоги (наприклад, техніки заземлення, дихальні вправи), проведення

«кіл стійкості» замість стандартних виховних годин. Це формує культуру турботи про ментальне здоров'я, що є критично важливим для покоління, яке переживає війну.

- **Дебати та критичний аналіз медіапростору.**
  В умовах гібридної війни підлітки є головною мішенню для ворожих ІПСО (інформаційно-психологічних операцій) у соцмережах Постійний розбір маніпуляцій, навчання фактчекінгу та ведення аргументованих дискусій виховують інтелектуально незалежну особистість, здатну захистити свій розум від зовнішніх інформаційних впливів.

4. Нова роль класного керівника: від педагога до фасилітатора стійкості
Неможливо виховати стійку особистість, якщо ми самі не демонструємо цієї стійкості. Роль класного керівника сьогодні — це роль «значущого дорослого». Для багатьох дітей, чиї батьки захищають Україну на фронті або перебувають у постійних роз'їздах, саме класний керівник стає стабілізуючим фактором.

Ми маємо бути фасилітаторами стійкості. Наше завдання — не завантажити учня додатковими завданнями чи вимогами, а підсвітити його сильні сторони, допомогти знайти внутрішні ресурси та сенси. Вплив педагога сьогодні вимірюється рівнем довіри учнів до нього. Якщо є довіра — принципи НУШ інтегруються у свідомість дитини природно і назавжди.

5. Висновок

Підсумовуючи, хочу зазначити: принципи Нової української школи в умовах воєнного стану проходять найжорсткіший краш-тест. І результати цього тесту ми бачимо вже зараз. Наші учні демонструють вражаючу зрілість, патріотизм та витривалість.

Виховна система НУШ доводить свою ефективність саме тому, що вона орієнтована на людину. Формуючи особистість учня на засадах дитиноцентризму, ціннісного вибору та партнерства в ці кризові часи, ми не просто виконуємо професійні обов'язки — ми закладаємо людський капітал, який відбудує сильну, модернову, демократичну Україну.